نُور

رنگين

سنڌي قاعدو

ڪاٺياواڙ اسٽورز

بندر روڊ لاڙڪاڻو

اردو بازار ڪراچي

اَلِف-بي

ا ب ٻ ڀ ت

ٿ ٽ ث پ

ج ڄ جھ ڃ

چ ڇ ح خ

د ڌ ڏ ڊ ذ ر ڙ ز

س ش ص ض ط ظ ع غ

ف ڦ ق ڪ ک

گ ڳ گھ ڱ ل م

ن ڻ و ھ ء ي

ا اَنبُ

ب ٻلا

ٻ ٻڪري

ڀ ڀولڙو

آکِ	بَڙُ	ٻِلي	ڀينڊي
اُٺُ	بَصَرُ	ٻارُ	ڀِتِ

ٿ ت

ٿنڀ

تارو

ٺ ٽ

ٺونٺ

ٽنڊڻُ

ٺِڪرُ	ٽوپي	ٿيلهو	تِترُ
ٺُلَ	ٽِڪيٽَ	ٿُومَ	تِڏِ

ث ثابتُ

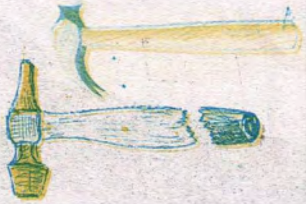

پ پلو

ج جتُ

ڄ ڄڀَ

ثَوابُ	پَنُ	جُتي	ڄَارو
ثَمَرُ	پَگَ	جَهازُ	ڄَٽُ

جھ جِھرڪي

ڄ مُڄ

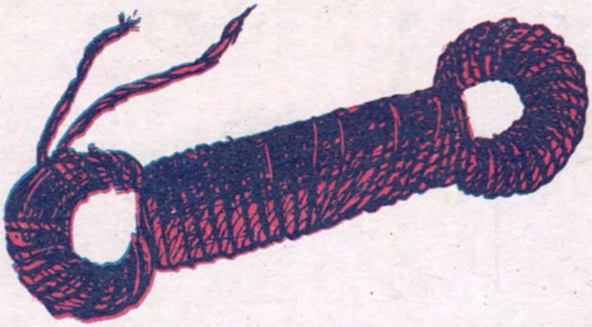

چ چَتُون

ڇ ڇٽي

جَھنڊو	اُڄَ	چَنڊُ	ڇِتِ
جُھمرِ	ڄَڄَ	چَمچو	ڇَڇُ

ح حبشي

خ خَچَرُ

د دُهُلُ

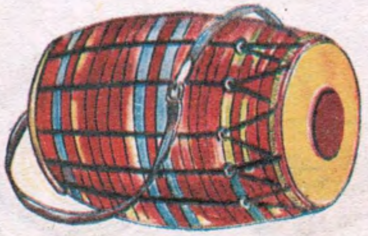

ڌ ڌوٻي

حُقو	خَرچِي	دَرياءُ	ڌَڙُ
حَجَمُ	خَطُ	دَاڙو	ڌَڪُ

ڏ

ڏيڏر

ڊ

ڊيلَ

ڍ

ڍڳو

ذ

ذَرو

ڏندُ	ڊاڪَ	ڍَڪَڻُ	ذِڪرُ
ڏاڙهون	ڊَٻَڙُ	ڍيرُ	ذائِقو

ڙ

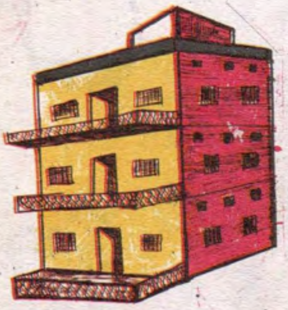

ماڙي

ر

رڇُ

س

سانُ

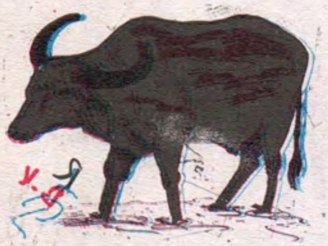

ز

زنجير

رِيلَ	تاڙي	زيتُونَ	سِليٽُ
ريڊيو	ربڙُ	زيوَر	سِيٽِي

ش

شينهُ

ص

صندوق

ض

ضعيفُ

ط

طوطو

شِيشِي	صُوفُ	ضَرَبَ	طاقَتَ
شِيدِي	صابُڼُ	ضِدِي	طَعامُ

ظ

ظالِم

ع

عينڪَ

غ

غاليچو

ف

فانوس

ظاهِر	عِلمُ	غارُ	فَقيرُ
ظَرِيفُ	عِزَتَ	غُليلَ	فوجَ

ڦ

ڦيٿو

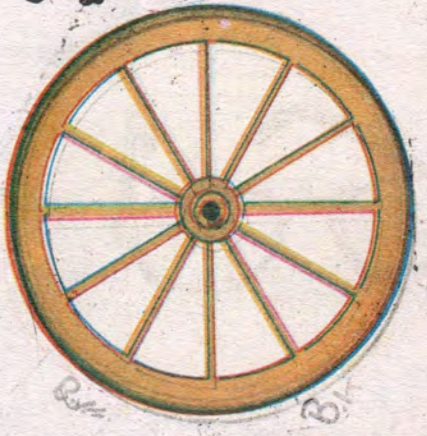

ق

قلم

ڪ

ڪُتو

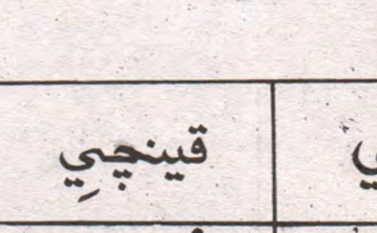

ک

کَٽَ

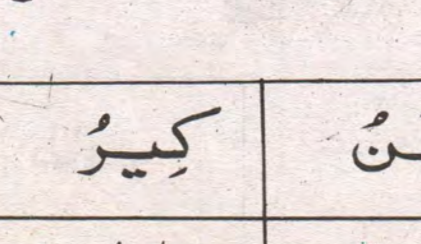

کِيرُ	کَنُ	قينچِي	ڦَٽِي
کاڌا	ڪِتابُ	قُلفِي	ڦُوهارو

گ

گڏهُ

ڳ

ڳيرو

گھ

گهوڙو

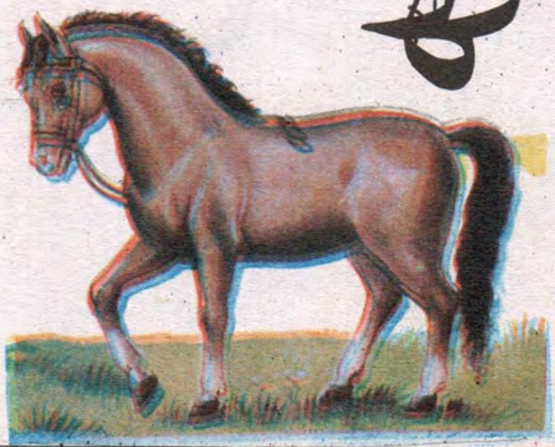

ڱ

سڱُ

گابا	ڳوٺُ	گهَرَ	واڳَڙُ
گِلاسُ	ڳَئُون	گهَڙيالُ	مُڱَ

لَکُڑُ

ل

مَسُ

م

نَتَ

ن

وڻُ

ڻ

لَغَڑُ	مُکَ	نَکُ	ڈَڻُ
لَتِ	مَکِ	نانگُ	گُڻ

و

وادو

ھ

ھرڻي

ع

اَئُٽُ

ي

ياقوت

وَطَنُ	ھَاٿِي	مائِٽُ	يَڪو
وَاچ	ھَٽُ	بئنڪَ	يادِگار

اُبتي الف-ب

ي	ء	ه	و	ڻ	ن	م	ل	ڱ
گھ	ڳ	گ	ک	ڪ	ق	ڦ	ف	غ
ع	ظ	ط	ض	ص	ش	س	ز	ڙ
ر	ذ	ڍ	ڊ	ڏ	ڌ	د	خ	ح
ڇ	چ	ڃ	جھ	ڄ	ج	پ	ث	ٺ
	ٽ	ٿ	ت	ڀ	ٻ	ب	ا	

اکر سُڃاڻو

ا	ٺ	پ	ج	د	ڙ	ش	ض	ڃ
ب	ڀ	جھ	ح	ڊ	ص	ڇ	ط	ڌ
خ	ٿ	ڀ	ٽ	س	ظ	ک	ف	گھ
غ	ڍ	ث	ت	چ	ذ	ڦ	ڳ	ل
و	ن	ڄ	ث	ڙ	ق	ڱ	غ	ر
	ڪ	م	ه	ڻ	ڳ	ء	ي	

اکرءِ اعراب

زبر

بَ بَ پَ تَ ٹَ ثَ ٹَ پَ جَ چَ جھَ چَ

چَ چَ حَ خَ دَ ڈَ ذَ دَ ڈَ رَ ڑَ زَ سَ شَ

صَ ضَ طَ ظَ عَ غَ فَ ڤَ قَ کَ کَ گَ

گَ گھَ گَ لَ مَ نَ ٹَ وَ ھَ ءَ يَ.

زیر (ـِ)

بِ بِ پِ تِ ٹِ ثِ ٹِ پِ جِ چِ جھِ

چِ چِ حِ خِ دِ ڈِ دِ ڈِ ذِ رِ ڑِ زِ سِ شِ

صِ ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ ڤِ قِ کِ کِ گِ

گِ گھِ گِ لِ مِ نِ ٹِ وِ ھِ ءِ يِ.

پیش (ـُ)

اُ بُ بُ پُ تُ ٹُ ثُ ٹُ پُ جُ چُ جھُ

چُ چُ حُ خُ دُ ڈُ دُ ڈُ ذُ رُ ڑُ زُ

سُ شُ صُ ضُ طُ ظُ عُ غُ فُ ڤُ قُ کُ

کُ گُ گھُ گُ لُ مُ نُ ٹُ وُ ھُ ءُ يُ.

اَلِف-بيْ جِيْ ڪَڪِ

اَ	آ	اِ	اِيْ	اُ	اُوْ	ايْ	اَيْ	اوْ	اَوْ
بَ	بَا	بِ	بِيْ	بُ	بُوْ	بيْ	بَيْ	بوْ	بَوْ
جَ	جَا	جِ	جِيْ	جُ	جُوْ	جيْ	جَيْ	جوْ	جَوْ
جَھ	جَھا	جِھ	جِھيْ	جُھ	جُھوْ	جھيْ	جَھيْ	جھوْ	جَھوْ
دَ	دَا	دِ	دِيْ	دُ	دُوْ	ديْ	دَيْ	دوْ	دَوْ
رَ	رَا	رِ	رِيْ	رُ	رُوْ	ريْ	رَيْ	روْ	رَوْ
سَ	سَا	سِ	سِيْ	سُ	سُوْ	سيْ	سَيْ	سوْ	سَوْ
صَ	صَا	صِ	صِيْ	صُ	صُوْ	صيْ	صَيْ	صوْ	صَوْ
طَ	طَا	طِ	طِيْ	طُ	طُوْ	طيْ	طَيْ	طوْ	طَوْ
عَ	عَا	عِ	عِيْ	عُ	عُوْ	عيْ	عَيْ	عوْ	عَوْ
قَ	قَا	قِ	قِيْ	قُ	قُوْ	قيْ	قَيْ	قوْ	قَوْ
ڪَ	ڪَا	ڪِ	ڪِيْ	ڪُ	ڪُوْ	ڪيْ	ڪَيْ	ڪوْ	ڪَوْ
ڪَ	ڪَا	ڪِ	ڪِيْ	ڪُ	ڪُوْ	ڪيْ	ڪَيْ	ڪوْ	ڪَوْ
گَھ	گَھا	گِھ	گِھيْ	گُھ	گُھوْ	گھيْ	گَھيْ	گھوْ	گَھوْ
لَ	لَا	لِ	لِيْ	لُ	لُوْ	ليْ	لَيْ	لوْ	لَوْ
مَ	مَا	مِ	مِيْ	مُ	مُوْ	ميْ	مَيْ	موْ	مَوْ
وَ	وَا	وِ	وِيْ	وُ	وُوْ	ويْ	وَيْ	ووْ	وَوْ
هَ	هَا	هِ	هِيْ	هُ	هُوْ	هيْ	هَيْ	هوْ	هَوْ
ءَ	ئَا	ءِ	ئِيْ	ءُ	ئُوْ	ئيْ	ئَيْ	ئوْ	ئَوْ
يَ	يَا	يِ	يِيْ	يُ	يُوْ	ييْ	يَيْ	يوْ	يَوْ

هِڪَ کان سَوَ تائين انگ

۱	هِڪُ	۲۶	ڇوِيهه	۵۱	ايڪونجاهه	۷۶	ڇاهتر
۲	ٻَہ	۲۷	سَتاوِيهه	۵۲	ٻاونجاهه	۷۷	ستهتر
۳	ٽي	۲۸	اَٺاوِيهه	۵۳	ٽيونجاهه	۷۸	اٺهتر
۴	چار	۲۹	اُوڻٽِيهه	۵۴	چوونجاهه	۷۹	اوڻاسي
۵	پَنجَ	۳۰	ٽِيهه	۵۵	پنجونجاهه	۸۰	اسي
۶	ڇَهَ	۳۱	ايڪٽِيهه	۵۶	ڇاونجاهه	۸۱	ايڪاسي
۷	سَتَ	۳۲	ٻٽِيهه	۵۷	ستونجاهه	۸۲	ٻياسي
۸	اَٺَ	۳۳	ٽيٽِيهه	۵۸	اٺونجاهه	۸۳	ٽياسي
۹	نَوَ	۳۴	چوٽِيهه	۵۹	اوڻهٺ	۸۴	چوراسي
۱۰	ڏَهَ	۳۵	پَنجٽِيهه	۶۰	سٺ	۸۵	پنجاسي
۱۱	يَارَهن	۳۶	ڇٽِيهه	۶۱	ايڪهٺ	۸۶	ڇهاسي
۱۲	ٻَارَهن	۳۷	سَتَٽِيهه	۶۲	ٻاهٺ	۸۷	ستاسي
۱۳	تيرَهن	۳۸	اَٺٽِيهه	۶۳	ٽيهٺ	۸۸	اٺاسي
۱۴	چوڏَهن	۳۹	اُوڻيتاليهه	۶۴	چوهٺ	۸۹	اوڻانوي
۱۵	پَندرَهن	۴۰	چاليهه	۶۵	پنجهٺ	۹۰	نوي
۱۶	سورَهن	۴۱	ايڪيتاليهه	۶۶	ڇاهٺ	۹۱	ايڪانوي
۱۷	سَترَهن	۴۲	ٻائيتاليهه	۶۷	ستهٺ	۹۲	ٻيانوي
۱۸	اَرِڙَهن	۴۳	ٽيتاليهه	۶۸	اٺهٺ	۹۳	ٽيانوي
۱۹	اُوڻيهه	۴۴	چوئيتاليهه	۶۹	اوڻهتر	۹۴	چورانوي
۲۰	وِيهه	۴۵	پنجيتاليهه	۷۰	سَتَر	۹۵	پنجانوي
۲۱	ايڪِيهه	۴۶	ڇائيتاليهه	۷۱	ايڪهتر	۹۶	ڇهانوي
۲۲	ٻاوِيهه	۴۷	ستيتاليهه	۷۲	ٻاهتر	۹۷	ستانوي
۲۳	ٽيوِيهه	۴۸	اٺيتاليهه	۷۳	ٽيهتر	۹۸	اٺانوي
۲۴	چووِيهه	۴۹	اوڻونجاهه	۷۴	چوهتر	۹۹	نوانوي
۲۵	پَنجوِيهه	۵۰	پنجاهه	۷۵	پنجهتر	۱۰۰	سَوَ

Rs 16-00

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪ ”لُڙهندڙ نسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، جُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙُ، ياڙي، ڪاٺُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سيني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعني e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻِڻ جي آسَ رکون ٿا.

پَڙهندڙ نَسل (پَنَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعوىٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرَح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾پَنَ ڪا خُصوصيِ ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَڀِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَ پاران ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پوءِ ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَ سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَ کي ڪُليل اڪرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڌِ کان وَڌِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران کَنهن بہ رُڪاوٽَ کي نہ مڃن.

شيخ اَياز علمَ، ڄاڻ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.
... ...
جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛
ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي مَنجهہ پهاڙ ڇُپن ٿا؛
... ...
ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛
گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن........
... ...
هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،
جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!
مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،
جنهن رِڻ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اڄاٽائي کي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاٿي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ نادانيءَ جي نشاني آهي.

پَڙهڻ جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪڇي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَڙهَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين

ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بڻائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **چوءِ چالاءِ ڪينئن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوٺَ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اڻٽر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڏ ڪان وڏ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ياءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَـنَ پَـنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)